УДК 78.01+004.9+79.1
DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-2-31

Лін ТЯНЬ,
orcid.org/0009-0009-3661-4569
доктор філософії у галузі музичного мистецтва,
викладач факультету дошкільної освіти
Гуандунського університету Байюнь
(Гуанчжоу, Китай) xifish33@gmail.com

Ігор ДЕМ'ЯНЕЦЬ,
orcid.org/0000-0002-5549-5122
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри естрадно-вокального мистецтва
Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»
(Івано-Франківськ, Україна) demianets72@gmail.com

Олексій ВОЛИК,
orcid.org/0000-0001-9987-6800
доктор філософії (кандидат мистецтвознавства),
доцент кафедри камерного ансамблю
Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського
(Харків, Україна) volik64@gmail.com

ВПЛИВ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК МУЗИЧНИХ ЖАНРІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Стаття присвячена розгляду впливу сучасних цифрових технологій на музичне мистецтво. Зазначається, що синтез різних жанрів мистецтв та медіатехнологій у музичній сфері став невіддільною складовою культурної творчості. Визначено програмне та апаратне забезпечення, необхідне для впровадження технологій у музичній галузі. Систематизовано дані про програми, які використовуються з метою обробки звуку. Проаналізовано, який вплив здійснюють музично-інформаційні технології на розвиток сучасного музичного мистецтва та якими способами це досягається. Здійснено аналіз взаємодії музики та мультимедійних технологій, виявлено нові жанри, які виникають внаслідок цього поєднання, а також форми їхнього прояву, такі як вербальна комунікація між виконавцем та аудиторією, музичні перфоманси, імерсивні шоу тощо. У контексті сучасної української культури, на прикладі діяльності українських композиторів, гуртів та естрадних виконавців, виокремлено новітні тенденції та напрями, що з'являються в культурно-мистецькому середовищі України. Виокремлено митців, які у своїй творчості синтезують українські народні інструменти або класичну музику з цифровими технологіями, а також тих, хто поєднує музику з іншими культурними напрямами, такими як література чи живопис, використовуючи аудіо- та відеотехніку. Доведено, що застосування комп'ютерних технологій та інновацій значно збагачує музичне мистецтво, сприяючи розширенню слухацької аудиторії та залученню креативної молоді. Підсумовано, що цифрова трансформація музичного мистецтва відображає глибинні цивілізаційні зміни, що нині відбуваються в розвитку людства, та є актуальним напрямом для подальших досліджень культурологів, музикознавців і філософів.

Ключові слова: *аудіовізуальне мистецтво, культурна динаміка, інтерактивні медіа, цифрова трансформація.*

Lin TIAN,
orcid.org/0009-0009-3661-4569
Doctor of Philosophy in Musical Art,
Teacher at the faculty of Early Education
Guangdong Baiyun University
(Guangzhou, China) xifish33@gmail.com

Ihor DEMIANETS,
orcid.org/0000-0002-5549-5122
Candidate of Art Criticism,
Associate Professor at the Department of Pop and Vocal Art, King Danylo University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) demianets72@gmail.com

Oleksii VOLYK,
orcid.org/0000-0001-9987-6800
PhD, Associate Professor,
Associate Professor at the Chamber Ensemble Department
Kharkiv National Kotlyarevsky University of Arts
(Kharkiv, Ukraine) volik64@gmail.com

THE INFLUENCE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF MUSICAL GENRES IN THE CONTEXT OF MODERN UKRAINIAN CULTURE

The article is devoted to the consideration of the influence of modern digital technologies on musical art. It is indicated that the synthesis of various genres of art and media technologies in the musical sphere has become an integral part of cultural creativity. It is highlighted what software and hardware is necessary for the implementation of technologies in the musical industry. In the form of a table, data on some of the programs used for sound processing and are available to both beginners and more experienced users is systematized. The influence of music and information technologies on the development of modern musical art is analyzed and in what ways this is achieved. The analysis of the combination of music and multimedia is carried out and the new genres that arise in music as a result of this and the forms of their manifestation are characterized (verbal communication between the performer and the audience, musical performances, immersive shows, etc.). In the context of modern Ukrainian culture, using the example of the activities of Ukrainian composers, bands, and pop performers, new trends and directions that arise in the Ukrainian cultural and artistic environment as a result of digital transformations are highlighted. Among them are those who combine Ukrainian folk instruments or classical music and digital technologies in their work, as well as those who create music in combination with other cultural areas (literature, painting, etc.), using audio and video equipment for this. It is proven that the use of computer technologies and innovations has enriched musical art and allowed it to reach a wider audience, attracting a new generation of creative youth. It is worth pointing out the fact that the digital transformation of musical art is a form of civilizational changes that are currently taking place in the development of humanity and is the subject of further research for cultural scientists, musicologists, and philosophers. Among other things, it describes how the beginning of a full-scale war affected the development of musical genres and the emergence of new ones, as well as the use of computer technologies to promote musical art during the war.

Key words: *audiovisual art, cultural dynamics, interactive media, digital transformation.*

Постановка проблеми. XXI століття характеризується інтеграцією цифрових технологій у всі сфери життя – освіту, побут, комунікацію тощо. Не є винятком і мистецтво. Синтез культурних традицій та сучасних технологій зумовив появу нових видів мистецтва, де класичні підходи набувають нових трактувань у контексті інновацій. Цифрові трансформації спричинили культурну динаміку, що визначає еволюцію художньої діяльності, яка стає все більш синтетичною та орієнтованою на «мобільний» і «трансактивний» простір взаємодії. Мистецтво, створене завдяки інтеграції інтерактивних медіа, спирається на широкий спектр виразних засобів – аудіовізуальних, телекомунікаційних та мультимедійних технологій. Це суттєво формує розвиток масової культури, її уподобання та напрями.

Синтез мистецтв у музичній сфері є невіддільною складовою культурної творчості. Музика XX століття зазнала стрімких змін, що вплинуло на трансформацію звукової матерії. Інновації в технологіях допомагають музикантам не лише створювати нові хіти, але й ефективніше просувати свою творчість на міжнародній арені.

З'явилися численні засоби та пристрої для синтезування звуку: від перших синтезаторів до комп'ютерного моделювання. Зі зміною звучання музики еволюціонувала й сама природа музичного мистецтва, яке традиційно мало романтичний, піднесений характер і водночас спиралося на концептуальний підхід до визначення ідеалів, смаків та сенсів. У контексті посилення впливів цифровізації на музичну сферу особливу вагу має визначення впливу мультимедійних технологій на розвиток музики та виникнення нових музичних жанрів, зокрема в сучасній українській культурі. Цей процес відображає трансформацію не лише в технічних засобах створення музики, але й у її концептуальному змісті, впливаючи на естетичні та культурні орієнтації нового покоління слухачів та виконавців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання мультимедіа в музичній сфері та їхній вплив на розвиток і виникнення нових жанрів у музиці є предметом уваги багатьох дослідників, як музикознавців, так і спеціалістів із дотичних галузей.

Акмеологічний підхід у впровадженні мультимедіа в музичну сферу досліджує О. Василенко. Дослідник зазначає, що в сучасному суспільстві використання цифрових технологій є важливим

кроком на шляху до розвитку музичного мистецтва, його популярності та певною мірою виживання (Василенко, 2023). На соціально-економічні зміни та зростання вимог сучасного суспільства до професіоналізму й конкурентоспроможності фахівців музичної сфери вказує В. Луценко. Основними завданнями для музикантів науковець вважає формування творчо активної особистості, здатної до безперервного самовдосконалення та реалізації свого інтелектуального й культурного потенціалу. Одним з ефективних шляхів досягнення цієї мети є впровадження музично-комп'ютерних технологій, покликаних стати основним інструментом для пошуку нових підходів до підвищення виконавської культури музикантів у контексті стрімкого розвитку сучасного суспільства (Луценко, 2011: 82).

На особливостях застосування цифрових технологій у концертній сфері наголошує А. Васильківський. Учений переконує, що концертне виконавство є багатогранним феноменом, який суттєво впливає на культуру й суспільство, водночас формуючи нові естетичні враження, сприяючи культурному обміну та стимулюючи розвиток музичного мистецтва. Для цього застосовується як синтез з іншими жанрами та видами мистецтва, так і аудіо- та відеотехнології, що дозволяє створювати новий продукт та нові напрями (Васильківський, 2024).

Аналіз програмного забезпечення, яке застосовується в музичній сфері для обробки, компонування та створення звуку, здійснили Я. Левченко (Левченко, 2020) та Ж. Сироткіна і Л. Чеботар (Сироткіна, Чеботар, 2023). Програми, зазначені дослідниками, можуть використовуватися як початківцями, так і для більш професійної обробки.

На нові музичні жанри, які виникли в сучасному українському мистецтві як наслідок синтезу музики та цифрових технологій, вказує Я. Олійник. На прикладі творчості виконавців авторка аналізує особливості застосування різних видів технологій, а також поєднання різних видів мистецтва – музики й літератури, музики й живопису, народних інструментів та електромузики (Олійник, 2024).

Мета статті – дослідити розвиток мультимедійних технологій у музичному мистецтві та їхній вплив на виникнення нових музичних жанрів у контексті сучасної української культури.

Завдання статті:

1) Проаналізувати основні чинники синтезу музики та мультимедіа, а також визначити їхню роль у розвитку музичних жанрів;

2) Визначити концептуальні засади інтеграції мистецтва та технологій, зокрема в контексті використання мультимедійних програм для створення музичних творів;

3) Дослідити вплив цифрових технологій на розвиток сучасного українського музичного мистецтва, а також основні напрями використання мультимедіа для створення нових форм музичного продукту.

Виклад основного матеріалу. Музика поступово адаптується до нових умов, розширюючи свої межі – від постмодерних інтерпретацій у масмедіа до інтеграції технічних інновацій у звуковий простір. Це зумовлює появу так званого «техноценозу», у якому відбувається діалог між людиною та комп'ютером, а як результат – відкриваються нові виміри звукової реальності (Яромчук, 2012: 9). Сучасні музичні кліпи здебільшого створюються завдяки інноваційним технологіям запису звуку, обробки вокалу та інструментального супроводу. У сучасному мистецтві звук і візуальний контент тісно переплітаються, а молоді артисти й режисери прагнуть досягти їхньої гармонійної синергії завдяки новітнім підходам. Поєднуючи звук із візуальною естетикою, вони створюють захопливі музичні відео, які вражають і привертають увагу глядачів. Сучасні технології запису й обробки звуку дозволяють митцям формувати унікальні звукові ландшафти, надаючи композиціям особливої атмосфери та характеру (Барба та ін., 2024: 72).

Попри порівняно короткий історичний шлях розвитку, компоненти звукозапису закріпилися у світовій музичній індустрії як унікальне художнє явище, що характеризується особливою стилістикою та естетикою. У XXI столітті музична культура набуває нового значення, висвітлюючи основні пріоритети у філософських підходах, які дедалі глибше проникають у культурну свідомість музикантів. Взаємодія між елітарним мистецтвом та авангардом, зокрема у сфері музики естради, уже сформувалася та активно функціонує у світовій культурі (Василенко, 2023: 197–198).

Простір між людиною і звуком наповнюється різноманітними музичними артефактами. Технічний прогрес одночасно збагачує музику й викликає спротив у композиторів, для яких «живий» звук залишається основою виразності та медитативного самовираження. Цей конфлікт стимулює пошук нових реалій у синтезі звуку, кольору, світла, а також використанні технічних пристроїв для модуляції звукових параметрів (Яромчук, 2012: 9).

Численні експерименти з електронними пристроями, здатними відтворювати звук, сприяли

розвитку нових методів написання музики, що, своєю чергою, призвело до появи різноманітних стилів і напрямів. Нове, незвичне звучання стало вважатися важливим музичним новаторством. Працівники звукозаписних компаній і виробники компакт-дисків одразу визнали значущість цифрових технологій для музики. Сьогодні в прикладній музиці для театральних постановок і кінофільмів стає звичним замінювати оркестр або інструментальний ансамбль фонограмами, створеними за допомогою віртуальних цифрових технологій (Луценко, 2011: 82).

Звукозапис став невіддільноючастиною системи передачі інформації не лише в радіо- та кіновиробництві, але й у музичному мистецтві, що значно посприяло масовому використанню мультимедійних технологій у різних галузях музичної творчості. Сучасна естетика звукозапису характеризується заміною живого виконання на штучне (синтетичне), що відповідає сучасним тенденціям сприйняття музики переважно через цифрові формати. Це покладає на звукорежисерів важливу відповідальність за формування естетичних смаків слухачів. Варто зазначити, що розвиток звукозапису та звукозаписувальних технологій, попри широкий спектр можливостей, є лише черговим етапом еволюції музичних засобів у XXI столітті. Вони не можуть замінити творчість, талант і культурні досягнення композиторів, музикантів, виконавців і звукорежисерів. Винахід нових технологій для створення музичного продукту здебільшого зумовлений «дефіцитом часу» – основним чинником, що сприяє їх глобальному поширенню (Василенко, 2023: 199).

Музично-комп'ютерні технології (далі – МКТ) відіграють важливу роль у розвитку сучасного музичного мистецтва. Вони інтегровані в усі етапи музичного процесу – починаючи зі створення й запису музики до її поширення та сприймання (Голощук, 2023: 352). Сучасний етап розвитку аудіовізуального мистецтва дає можливість виконувати складні просторово-графічні світлові проєкції, які поєднуються з музикою. Відбувається взаємодія між звуком і візуальним рядом, яка забезпечує образну єдність і гармонійний синтез музики з яскравими візуальними ефектами. Масові мультимедійні шоу активно використовують лазерні ефекти для проєктування зображень на сценах, стінах, воді та інших поверхнях, що створює неповторний візуально-звуковий досвід для глядачів (Доколова, 2018: 123).

Мультимедіа активно застосовуються для запису, копіювання, тиражування, зберігання, поширення та обміну даними між користувачами (Ліхіцька, 2011: 149). Мультимедіа відкриває широкі можливості для передачі та отримання даних у будь-якому форматі, їх зберігання та обробки різних типів інформації на єдиному носії. Це дозволяє інтегрувати інформаційні компоненти в межах однієї або кількох програм. Способи впливу МКТ на сучасну музику подано в таблиці 1.

Важливе місце в процесі впровадження й поєднання мультимедійних технологій та музичного мистецтва посідає штучний інтелект (далі – ШІ). Серед генераторів ШІ, які на сьогодні є затребуваними на ринку музичної індустрії, можна назвати такі: 1) Amper Music (дозволяє створювати твори на основі попередньо записаних зразків); 2) AIVA (допомагає створювати звукові доріжки, варіації пісень та дає можливість вносити зміни в поточну музику); 3) SOUNDFUL (дає змогу створювати фонову музику для різних цілей); 4) Ecrett Music (допомагає створювати музичні кліпи); 5) Sounddraw (дає змогу налаштовувати пісню за допомогою фраз, згенерованих ШІ); 6) Голосно (дає можливість створювати пісні, згенеровані ШІ); 7) Wav Tool (допомагає створювати ритми та миттєво змінювати музику); 8) Код Амадея (дає змогу створювати нові мелодії, використовувати жести, відтворювати окремі сегменти раніше створених пісень) (Сироткіна, Чеботар, 2023: 92).

Музичне програмне забезпечення стає дедалі складнішим, а його функціональні можливості постійно зростають. Серед різноманіття програм для обробки музичної інформації можна виокремити кілька універсальних інструментів: аудіоредактори (звукові редактори), віртуальні студії (секвенсори), автоаранжувальники та нотні редактори. Програми, які використовуються в роботі зі звуком, умовно поділяються на дві великі категорії: секвенсери та програми, призначені для цифрового редагування звукових записів – аудіоредактори, які надають базовий набір функцій для обробки звуку, таких як копіювання, вирізання, вставка, спеціальна вставка, видалення фрагментів, обрізання файлу по краях виділеного фрагмента, заглушення окремих ділянок тощо (Левченко, 2020: 79). Основними програма для обробки звуку є Ableton Live, FL Studio, Pro Tools, Logic Pro, Adobe Audition, Sound Forge (Голощук, 2023: 353-354; Левченко, 2020: 79).

Комп'ютери стали невіддільною складовою концертного обладнання музичних колективів поряд із мікшерними пультами, інструментами, мікрофонами та звуковими процесорами. Вони почали відігравати провідну роль у керуванні музичними шоу. Комп'ютери забезпечують синх-

Таблиця 1

Способи впливу МКТ на сучасну музику

Спосіб впливу	Пояснення
Створення та продукування музики	Сучасні програми та апаратні засоби надають музикантам можливість точніше й детальніше створювати та записувати музику, експериментувати зі звуковими ефектами, а також розробляти унікальні тембри та аранжування.
Обробка й змішування звуку	Програми для обробки звуку дозволяють змінювати та покращувати якість звучання, застосовувати ефекти, такі як реверберація, затримка, фазові зміщення та інші, а також використовувати різноманітні техніки змішування для створення потрібного звукового образу.
Експерименти зі структурою та формою	Музиканти переміщують секції, вставляють, видаляють чи повторюють фрагменти музики
Семплінг та звукові колажі	Семплінг надає музикантам можливість використовувати звукові фрагменти з інших записів або джерел, інтегруючи їх у власні твори. Це відкриває шлях до створення звукових колажів, де різноманітні звуки з різних джерел гармонійно поєднуються в єдину музичну композицію.

Джерело: складено авторами за (Голощук, 2023: 353–354)

ронізацію всіх сценічних дій, зокрема відеорядів, які мають точно відповідати музиці. Крім того, вони дають змогу управляти освітленням сцени та залу, що робить шоу більш видовищним без потреби залучати додатковий персонал.

Використання комп'ютерів спрощує роботу звукорежисерів, зберігаючи налаштування гучності, панорами та обробки кожного каналу, зроблені під час саундчеку. До того ж цифрові мікшерні пульти, синтезатори, семплери та процесори ефектів працюють у взаємодії з головним комп'ютером. Музикантам це дозволяє зосередитися виключно на виконанні та взаємодії з аудиторією (Луценко, 2011: 82).

Цифрові технології та використання мультимедіа розширили доступ до культурних подій завдяки можливості трансляції концертів у реальному часі або їх запису для подальшого перегляду. Сучасні звукові системи та цифрові мікшери дозволяють досягти високої якості звучання як у великих концертних залах, так і на відкритих майданчиках. Акустичні корекції та спеціальні звукові ефекти допомагають створити різноманітні звукові середовища, адаптовані під конкретну музику. Доповнення музики лазерними шоу, 3D-проєкціями, інтерактивними екранами та іншими візуальними елементами створює захопливий мультимедійний досвід, особливо популярний у жанрах електронної музики та на попконцертах (Васильківський, 2024: 30–31).

Сьогодні музична культура існує як у традиційних формах, так і в сучасному медіапросторі. Креативні індустрії у сфері музично-виконавського мистецтва переживають небувалий розвиток, що є одним із найяскравіших напрямів професійної діяльності музикантів. Впровадження інноваційних комп'ютерних технологій не лише збагатило музичне мистецтво, а й дозволило охопити ширшу слухацьку аудиторію, залучаючи нове покоління креативної молоді (Васильківський, 2024: 30–31).

Сучасне українське музичне мистецтво характеризується появою нових цікавих виконавських жанрів, серед яких особливе місце посідає поєднання вокально-інструментального виконання з автентичним фольклорним співом і естрадною манерою. Наприклад, творчість молодої співачки та акторки Софії Лешишак слугує прикладом популяризації української автентичної пісні та пошуку індивідуального стилю. Вона поєднує традиційний народний спів з естрадними елементами. У її репертуарі представлено обрядові українські пісні, зокрема колядки та колискові, а також романси. Особливо цікавим є її трактування народної пісні «Довбуш» («Ой, попід гай зелененький»), де гіпнотичний ефект створюється поєднанням голосу та звучанням старовинного інструменту дримби.

Творчість композиторки та виконавиці Марії Яремак заслуговує на особливу увагу. Вона працює в стилі фентезі, вдало трансформуючи давні українські мелодії та надаючи їм нового звучання. У своїх експериментах із роялем Марія застосовує незвичайні техніки, зокрема накладання предметів на струни, щоб досягти унікальних акустичних ефектів. Мисткиня створила низку програмних циклів для рояля та скрипки, а також пише музику для кіно. Її робота над саундтреком до містичної короткометражної казки «Перелесник» отримала визнання, посівши 2 місце на міжнародному конкурсі серед 16 країн. Ця музика вражає своєю багатошаровістю: понад три сотні звукових доріжок, а також поєднання звучання старовинних

українських інструментів, як-от цимбали та бандура, з елементами електронного звучання створюють ефект магічного ритуалу співачки (Олійник, 2024: 75–76).

Сучасне українське концертне виконавство досі здебільшого зберігає архаїчні та застарілі форми, однак під впливом новітніх тенденцій воно поступово відходить від традиційності й відкривається до інновацій. Одним із цікавих прикладів є вербальна комунікація між виконавцем і аудиторією. Такий підхід широко практикується за кордоном, де музиканти безпосередньо спілкуються з публікою (наприклад, на конкурсі Бібера в Австрії це є критерієм оцінювання). Натомість в Україні ця практика менш поширена через сильну традицію професійного конферансу, попри його застарілість. Багатьом виконавцям складно органічно поєднувати невимушену розмову з аудиторією та музичне виконання, проте саме це може створити смисловий контекст для інтерпретації твору. Важливим завданням є вміння адаптувати цю інформацію до різної публіки артистично та професійно, не порушуючи темп концерту. Так музикант виконує просвітницьку функцію, впливаючи на смаки слухачів, а не підлаштовуючись під них.

Цікавим напрямом розвитку є альтернативні традиційним концертам жанри, зокрема мультидисциплінарний концерт. Це формат мистецького заходу, де основний художній посил передається через музичне виконання в поєднанні з візуальним рядом, вербальними коментарями, мультимедійними елементами (відео, слайд-шоу, сценографія) та інтерактивною взаємодією з глядачами.

Одним із підвидів цього жанру є мультимедійний концерт, який забезпечує глибоке занурення аудиторії в концертну атмосферу завдяки мультимедійним технологіям. Цей формат споріднений з імерсивним шоу, де залучаються різні канали сприйняття (зір, слух, смак, нюх), що створює ефект повного занурення. Такі події часто передбачають переміщення глядачів по локації, інтерактивні елементи, а також частування, як-от келих вина чи чашка чаю, у поєднанні з медіаконтентом. В Україні одним із перспективних майданчиків для організації подібних заходів може стати Київський планетарій (Жукова, 2019: 12).

Одним із напрямів розвитку використання цифрових технологій є мультимедійна сценографія, яка передбачає застосування мультимедійних технологій та комп'ютерної графіки. Серед методів реалізації виокремлюються голографічна проєкція, технологія chromakey («прорізання» за кольором), а також інтеграція мобільних технологій для створення атмосфери інтерактивної участі кожного глядача у виставі.

Голографічна проєкція є основою для 3D Mapping (відеомапінгу або проєкційного шоу), що поєднує відеомистецтво та 3D-технології. Цей метод дозволяє створювати тривимірну проєкцію на фізичний об'єкт, враховуючи його геометричні особливості та просторове розташування. Завдяки художній обробці за допомогою аудіовізуальних засобів досягається ефект візуальної ілюзії, що справляє потужне враження на глядача.

Значна кількість українських композиторів у своїй творчості звертається до синтезу технологій та музики. Так, Андрій Карнак у своєму творі «Internominis» вдався до поєднання посиленого рояля та магнітної плівки, яка базується на взаємодії двох протилежностей, та є проявом електроакустичного синтезу й синтезу у виконавському мистецтві. Твір «Білий Янгол» для сопрано та магнітної плівки, створений Любавою Сидоренко, є яскравим прикладом синтезу музики, літератури та живопису. У ньому органічно поєднані вірш Ігоря Калинця та картини Сальвадора Далі, при цьому кожен із цих елементів є самостійним художнім твором, який доповнює та розширює один одного в контексті єдиного мистецького простору. Проєкція зображень картин, що плавно рухаються по стінах, створює динамічну інсталяцію, яка розмиває межу між сценою та глядацькою залою.

У творчості Алли Загайкевич твір «Nord/Ost» вирізняється поєднанням електронного й акустичного звучання, сучасних звукових текстур та автентичного фольклору. Назва твору відсилає до Рівненського Полісся, фольклорний матеріал якого став основою драматургії композиції. Це приклад гармонійного синтезу електроакустичного звучання, інтеграції народної музики з сучасною музичною мовою та майстерного виконавського мистецтва. Зокрема, один музикант виконує гру на кількох інструментах, а його роль розширюється до рівня співавтора завдяки значному місцю імпровізації у творі (Чібалашвілі, 2015: 9–10).

Українська музична сфера на сучасному етапі свого розвитку представлена іменами митців, які у своїй творчості поєднують різні жанри та технології. Відомим українським композитором і саунд-артистом є Олексій Шмурак, який працює в різних жанрах: від класичної та сучасної академічної музики до експериментальних творів і мультимедійних перформансів. О. Шмурак активно співпрацює з митцями різних медіа та створює інтерактивні виставкові проєкти. Наприклад, для проєкту «Співіснування з темрявою» в

«Мистецькому арсеналі» він створив композицію «Нетскейп», у якій використав записи старих телевізійних реклам та звуки голосування у Верховній Раді України. Свій музичний стиль він визначає як «сюрреалістичний сентименталізм», що характеризується сміливими звуковими експериментами та особливим емоційним забарвленням.

Максим Коломієць – український композитор і гобоїст, автор численних творів, серед яких дві опери, оркестрова та ансамблева музика, хорові композиції, сольні інструментальні твори, електронна музика та музика для театральних постановок. Його творчість належить до *«західного»* напряму української сучасної музики, де традиційні музичні елементи поєднуються з новітніми тенденціями. Митець успішно об'єднує музику з іншими мистецькими напрямами, взаємодіючи з візуальним мистецтвом, літературою, просторовим і сценічним мистецтвом.

Анна Корсун – українська композиторка й виконавиця, яка працює в різних жанрах сучасної музики, включно з композицією, перформансом та саунд-артом. Її твори охоплюють музику для різних складів: від сольних виконавців до оркестрів. У своїй творчості А. Корсун використовує акустичні інструменти, голоси, електроніку та звукові об'єкти, створюючи новаторські музичні роботи (Качковська, 2024).

Вплив на розвиток сучасної української музики мало й російське вторгнення в лютому 2022 року. Крім того, що українська музика почала активно відмежовуватися від ворожої, з'явилися нові тенденції та нові герої для оспівування. У 2022 році набув розвитку новий музичний стиль, що поєднує електроніку з етнічною музикою. Яскравими представниками цього напряму є гурти «Даха-Браха», «Mavka», «Folknery» та «Go-A». Водночас змінилася й рок-музика, яка стала більш потужною й агресивною, відображаючи емоції розчарування та болю.

Через воєнні дії багато українських виконавців стикнулися з неможливістю виступати наживо, проте змогли створити успішні музичні проєкти, які здобули світову популярність. Завдяки підтримці європейських країн вони організовували благодійні тури, спрямовані на збір коштів для армії та популяризацію української культури. Паралельно набули популярності онлайн-концерти та міжнародна співпраця, яка сприяла появі нових творчих ідей. У цьому контексті синтез мистецтв став важливим явищем, об'єднавши жанрові та культурні елементи – джаз, рок, поп та інші стилі, гармонійно інтегровані в сучасні культурні процеси.

Висновки. Цифрові технології, інтегровані в усі сфери життя, зокрема музичне мистецтво, спричинили трансформацію галузі й появу нових жанрів, що поєднують традиційне та інноваційне. Сучасне програмне забезпечення дозволяє створювати унікальні музичні твори, наприклад, синтезуючи українські народні інструменти з комп'ютерними технологіями. Аудіовізуальні ефекти, голограми та лазерні шоу стали основними елементами сучасних концертів і музичних перфомансів, збагачуючи їхній зміст і форму

Використання мультимедійних технологій у традиційних та нових музичних жанрах сприяє популяризації музики та виконавців. Програмне забезпечення й стрімінгові платформи забезпечують ефективне просування музичного продукту. Сучасним українським виконавцям необхідно інтегрувати новітні технології у свою діяльність, що вимагає міждисциплінарних досліджень у музичній та ІТ-сферах, а також залучення відповідних фахівців.

Синтез мультимедіа та музики зумовлює появу нових форм і напрямів музичного мистецтва, що відображає розвиток нової цивілізаційної культури. Ця культура впливає на розвиток людства та формування його світогляду, що робить такий взаємовплив актуальним об'єктом досліджень для музикознавців, філософів, соціологів, психологів і фахівців, які вивчають культурну складову цивілізаційної еволюції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барба І., Барабаш О., Цвілий А. Новітні технології запису звуку, обробки вокалу та інструментального супроводу в створенні композиції сучасного музичного кліпу. *Молодь і ринок.* 2024. №5 (225). С. 72–76.

2. Василенко О. М. Звукозапис вокальних музичних творів в системі соціокультурних комунікацій: акмеологічний підхід. *Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій: збірник матеріалів ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 14 квітня 2023 року). Київ, 2023. С. 197–201.

3. Васильківський А. Концертне виконавство як феномен культури: комунікативний аспект. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.* 2024. № 2. С. 28–32.

4. Голощук О. О. Вплив музично-інформаційних технологій на розвиток сучасного музичного мистецтва. *Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтв: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції* (с. Світязь Шацького

району Волинської області, 16–18 червня 2023 року). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 352–356. DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-100

5. Доколова А. 3D mapping як сучасне візуальне мистецтво. *Культурологічний альманах*. 2018. Вип. 10. С. 122–125.

6. Жукова О. Мультидисциплінарний концерт у сучасному комунікативному контексті. *Образ.* 2019. Вип. 1. (30). С. 6–15. DOI: https://doi.org/10.21272/Obraz.2019.1(30)-6-15

7. Качковська Я. Сучасна академічна музика та саунд-перформанси в іменах – 11 українських композиторів, чиї концерти не варто пропускати. *Суспільне. Культура: вебсайт.* 22.02.2024. URL: https://suspilne.media/culture/688556-sucasna-akademicna-muzika-ta-saund-performansi-v-imenah-11-ukrainskih-kompozitoriv-cii-koncerti-ne-varto-propuskati/ (дата звернення: 15.12.2024).

8. Левченко Я. Програмне забезпечення обробки музичних творів. *Феномен культури постглобалізму: зб. мат. І Міжнар. наук.-практ. конф. : у 2 ч*. (м. Маріуполь, 27 листопада 2020 р.). Маріуполь, 2020. Ч. ІІ. С. 78–81.

9. Ліхіцька Л. М. Компонентна структура готовності майбутніх учителів музики до мистецької інноваційної діяльності. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. Вип. 17. С. 148–153.

10. Луценко В. Музично-комп'ютерні технології у професійній діяльності майбутнього вчителя музики. *Молодь і ринок*. 2011. № 7. С. 81–84. URL: http://eprints.zu.edu.ua/8957/1/15.pdf (дата звернення: 15.12.2024).

11. Малента В**.** Як змінилася українська музика за рік повномасштабного вторгнення. *Mediavista: вебсайт.* 24.03.2023. URL: https://mediavista.com.ua/archives/4998 (дата звернення: 15.12.2024).

12. Олійник Я. Основні тенденції розвитку сучасного музичного мистецтва України – вокально-інструментальний жанр. *Естрадно-вокальне мистецтво: історія, теорія, практика: матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Івано-Франківськ, 04 червня 2024 року). Івано-Франківськ, 2024. С. 74–77.

13. Сироткіна Ж., Чеботар Л. Використання штучного інтелекту у фаховому становленні майбутнього вчителя-музиканта. *Освітні обрії.* 2023. № 2 (57). Ч. 2. С. 90–93.

14. Чібалашвілі А. Концептуальний синтез у сучасній українській художній культурі (на матеріалі камерної музики): автореф. дис. … канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2015. 18 с.

15. Яромчук В. Синтез мистецтв мультимедіа в контексті сучасних практик культури : автореф. дис. … канд. культурології : 26.00.01. Київ, 2012. 19 с.

REFERENCES

1. Barba, I., Barabash, O., & Tsvilyi, A. (2024) Novitni tekhnolohii zapysu zvuku, obrobky vokalu ta instrumentalnoho suprovodu v stvorenni kompozytsii suchasnoho muzychnoho klipu [The latest technologies for sound recording, vocal processing and instrumental accompaniment in creating a modern music video composition]. Molod i rynok – Youth and the market, 5 (225). 72–76 [in Ukrainian].

2. Vasylenko, O. M. (2023) Zvukozapys vokalnykh muzychnykh tvoriv v systemi sotsiokulturnykh komunikatsii: akmeolohichnyi pidkhid [Sound recording of vocal musical works in the system of socio-cultural communications: an acmeological approach]. Intehratsiia nauky i osvity: rozvytok kulturnykh i kreatyvnykh industrii: zbirnyk materialiv II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Integration of science and education: development of cultural and creative industries: collection of materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference (Kyiv, April 14, 2023) (pp. 197–201). Kyiv [in Ukrainian].

3. Vasylkivskyi, A. (2024) Kontsertne vykonavstvo yak fenomen kultury: komunikatyvnyi aspect [Concert performance as a cultural phenomenon: communicative aspect]. Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Culture and Artsl, 2. 28–32 [in Ukrainian].

4. Holoshchuk, O. O. (2023) Vplyv muzychno-informatsiinykh tekhnolohii na rozvytok suchasnoho muzychnoho mystetstva [The influence of music and information technologies on the development of modern musical art]. Aktualni problemy rozvytku ukrainskoho ta zarubizhnoho mystetstv: kulturolohichnyi, mystetstvoznavchyi, pedahohichnyi aspekty: materialy VIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychoi konferentsii – Current problems of the development of Ukrainian and foreign arts: culturological, art historical, pedagogical aspects: materials of the VIII International Scientific and Practical Conference (Svityaz village, Shatsk district, Volyn region, June 16–18, 2023) (pp. 352–356). Lviv – Toruń. https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-100 [in Ukrainian].

5. Dokolova, A. (2018) 3D mapping yak suchasne vizualne mystetstvo [3D mapping as a modern visual art]. Kulturolohichnyi almanakh – Cultural almanac, 10. 122–125 [in Ukrainian].

6. Zhukova, O. (2019) Multydystsyplinarnyi kontsert u suchasnomu komunikatyvnomu konteksti [Multidisciplinary concert in a modern communicative context]. Obraz – Image, 1 (30). 6–15. https://doi.org/10.21272/Obraz.2019.1(30)-6-15 [in Ukrainian].

7. Kachkovska, Ya. (2024) Suchasna akademichna muzyka ta saund-performansy v imenakh – 11 ukrainskykh kompozytoriv, chyi kontserty ne varto propuskaty [Modern academic music and sound performances in the names – 11 Ukrainian composers whose concerts are not worth missing]. Suspilne. Kultura: vebsait – Social. Culture: website. Retrieved from https://suspilne.media/culture/688556-sucasna-akademicna-muzika-ta-saund-performansi-v-imenah-11-ukrainskih-kompozitoriv-cii-koncerti-ne-varto-propuskati/ [in Ukrainian].

8. Levchenko Ya. (2020) Prohramne zabezpechennia obrobky muzychnykh tvoriv [Software for processing musical works]. Fenomen kultury posthlobalizmu: zb. mat. I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. – The phenomenon of post-globalization culture: collected materials of the 1st International Scientific and Practical Conference: in 2 parts. Part II. (Mariupol, November 27, 2020) (pp. 78–81). Mariupol [in Ukrainian].

9. Likhitska L. M. (2011) Komponentna struktura hotovnosti maibutnikh uchyteliv muzyky do mystetskoi innovatsiinoi diialnosti [Component structure of readiness of future music teachers for artistic innovation]. Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University, 17. 148–153 [in Ukrainian].

10. Lutsenko, V. (2011) Muzychno-kompiuterni tekhnolohii u profesiinii diialnosti maibutnoho vchytelia muzyky [Music and computer technologies in the professional activities of a future music teacher]. Molod i rynok – Youth and the market, 7. 81–84 [in Ukrainian].

11. Malenta, V. (2023) Yak zminylasia ukrainska muzyka za rik povnomasshtabnoho vtorhnennia [How Ukrainian music has changed in a year of full-scale invasion]. Mediavista: vebsait – Mediavista: website. Retrieved from https://mediavista.com.ua/archives/4998 [in Ukrainian].

12. Oliinyk, Ya. (2024) Osnovni tendentsii rozvytku suchasnoho muzychnoho mystetstva Ukrainy – vokalno-instrumentalnyi zhanr [Main trends in the development of modern musical art in Ukraine – vocal-instrumental genre]. Estradno-vokalne mystetstvo: istoriia, teoriia, praktyka: materialy II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii II Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia – Pop and vocal art: history, theory, practice: materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference (Ivano-Frankivsk, June 4, 2024) (pp. 74–77). Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].

13. Syrotkina, Zh., & Chebotar, L. (2023) Vykorystannia shtuchnoho intelektu u fakhovomu stanovlenni maibutnoho vchytelia-muzykanta [The use of artificial intelligence in the professional development of a future teacher-musician]. Osvitni obrii – Educational Horizons, 2 (57), 2. 90–93 [in Ukrainian].

14. Chibalashvili, A. (2015) Kontseptualnyi syntez u suchasnii ukrainskii khudozhnii kulturi (na materiali kamernoi muzyky) [Conceptual synthesis in modern Ukrainian artistic culture (based on chamber music)]. Extended abstract of Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

15. Yaromchuk, V. (2012) Syntez mystetstv multymedia v konteksti suchasnykh praktyk kultury [Synthesis of multimedia arts in the context of contemporary cultural practices]. Extended abstract of Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].